

מסורת הש"ס

א) [לקמן יט. וט"ג], ב) [ש"ן להבא דברי מוס' דלעיל ב: ד"ה הריני וכו' ועי' אורח מישור], ג) מגילה יח. ע"ש [ר"ה כו: ד] שבת פ: ע"ש, ה) בס"א ל"ג, ו) י"א בזה, ז) [לקמן ה:], ח) י"א ולהעבירו כשעיר, ט) שני דבורים אלו שייכים לע"כ,

נוסחת הריב"ן

א) [דכתיב וכפר כו' הנפש במזבח וי] תמא ככ"י: ב) והלמא: ג) כגון שמופס בשערו ואמר אלה נאה אחתי אמאי הוי כו': ד) ככ"י כזה כקף וכן להלן: ה) להוי משמע הריני כו': ו) כגידולין: ז) [שם שפילן חן וגו: ט] והלא ה"י שלוח מן מתפנה כו': י) גידול פרט: כ) הכי הוי: ל) נצית: מ) ולהביא לכשיגיע: נ) פרע דמיר: טז) מן כרינא:

הגהות הב"ח

א) גמ' אין דאפילו לר' אלעזר הקפר. כ"י עיין פ"ק דמרים דף י' ועי' שער דמוסא דף טו הקשו קושא זו ועיין גם לקמן דף יט: ב) שם מסבול שערך הווא כדלמא: ג) שם וארימא מין עיני: ד) שם משקין ליה מילא ורבי לפרא: ה) רש"י ד"ה אלז מיר וכו' ואמרין ליה זיל ותיסוי:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גמ' הריני כזה. נתי נמי דמפוס בשערו הריני כזה. מתק מית כזה וכו"ב כזה וכו"ל גם כגוש רש"י וכן הווא כש"ס דפוס ווינעאל. וכן גיטוי כש"ס דפוס ווינא ע"פ ספר אורח מישור לקמן קושית מוס' מרש"י:

הגהות התוספות

1. י"ל דשילוח פרע. 2. י"ל הוי גידול שלשים דלפילו מתי ויזע משמע. ועי' כ"י. 3. י"ל הוי כאליו. 4. י"ל ולהכי. 5. י"ל בקרא. ומיתב קאמר מתק. 6. י"ל קביל.

לענין רש"י

טינפלא. צדע. רקח.

פ' הרא"ש

אין ואפילו לר' אלעזר הקפר וכו' התם הווא דלמא שתי למעבר אנדירותיה אחי ודכל לסבול משך זמן דנדירות וגם תהיה על נדירותו וקרבנותיו קרובים להיות חולין בעצרה. אבל נזיר טהור אי לא דלא אמיר אנפשיה לסבול לא הוי נזיר: הריני כזה נתי נמי דתפיס בשערו לא אמר כלום כלומר אפי' אי

כל כנויי נזירות

זכרון הנזירות, מנזר סנט ג'וזף, ארצות הברית

אין דאפילו לרבי אלעזר הקפר דאמר נזיר חוטא. ולא מיקרי נאה או דכתיב וכפר עליו מאשר חטא על הנפש (במדבר ו): הני מילי גבי נזיר עמא. שנטמא דאיידי דצעי מיסתר ימים הראשונים ומיהדר ומימני זימנא אחריתי אריכא ליה מילתא: ב)דילמא אחי למיעצר

על נזירותיה. כדאמר בפרק קמא דנדרים (דף ט: ב) כשהו נטמאין ורצין עליהם ימי טומאה מתחרטין בזה ומנלאו מציאין חולין לעזרה: אלז נזיר טהור לאו חוטא קרינא ביה.

ואמר' (א) זיל ותיסוי נזיר והנאה: נהי נמי. דמוקמת ליה כגון ג)שתפוס בשערו אמאי הוי נזיר והא לא אמר הריני דו) כזה דאי ו) כזה אמר הכיה משמע להו הריני ו) כזה שיער לגדלו: אמר שמואל כגון שהיה נזיר עובר שמואל כגון שהיה נזיר עובר לפניו. דמשמע הריני כנזירות כזה: הריני מסלסל הריני מכלכל או שאמר הרי עלי לשלח פרע הרי זה נזיר. הריני מסלסל משמע דליעציד מידי דליהוי מהפך בשערו ו)כגידול דהיינו כנזירות: ואימא סורה. דכי אמר הריני מסלסל שמקבל עליו ללמוד תורה וקאמר שיהא מהפך זה כדכתיב סלסלה ותרומומך: דסנן. מוואיל סיד צצנת מרשות היחיד לנשות הרבים שחייב משום לא מוואיל: כדי לסוד כילגול ואמר רב כדשקל יטנפלא צלעו. ו)שמקפל השער שצרתקה כמין מגרר כדי להעמיד על זוגין כיפה שצראשה שלא יפול השער שצאחין למטה: ואימא למיזן עיני. קביל עילוייה: הרי עלי לשלח פרע הרי זה נזיר.

דמשמע הרי עלי לגדל פרע: ממאי דהיין שילוח רבויא הווא. דקאמרת לגדל פרע משמע: דכתיב שלחך פרדם רמונים. גידולין שגדילין יהיו כפרדם רמונים שזומא וממגדל: ואימא דשילוח מידי דעצורי. הווא דמשמע שיגו שער ו) כמפנה מים ומעצירן ממקום למקום כדכתיב ושולח מים וגו' והאי נמי דאמר הרי עלי לשלח פרע משמע דאמר הרי

עלי להעציר פרע: תנא פרע פרע יליף כתיב הכא. כנזיר גדל פרע וכתיב גבי כהן הדיוט ופרע לא ישלחו מה פרע דכתיב גבי כהן הדיוט לישנא דריצוי הווא כדאמרין בפרק כ"ג (פסהדרין כג:) פרע ליהוי עד שלשים ומירצא לא לירצי טפי משלשים דגמרין ליה מנזיר דכתיב ביה (במדבר ו) יהיה ויהיה כגיימטריא הכי הוי' אף ו'פרע האמור גבי נזיר גידול שער וכו' והכי משמע שיעמיו לגדל עד שיצא כללל פרע שהן שלשים. ואפילו לצעי מלימיר דלעולם שילוח מידי דעבר הווא אחתי לא קשיא ולא מידי דהכי משמע הרי עלי לשלח שיער א) (ו)להצילו שגיע) כללל ל' שיהא פרע ט דצין פרע דמזיר וצין פרע דכהן הדיוט אינה פחותה משלשים: ואוצניעם אימא האו ושולח מים סוריצינו הווא. דכי משקין ליה מיא לארעא קא מרצי להו לפני: ציפרין הסמוכין לשיער. והיכן הן ציפרין הסמוכין לשיער כדכתיב דניאל עד די שעריה כנשרין סבה וטפרוהי כנשרין דלפרין ושער צחד קרא כתיבי: דר"מ סבה מיספוס איניש צמדי דסמין ליה. ולהכי אמר כפרין דצעי לקצולי עליה גידול שיער דסמין ליה לצפורים וכגון שהיה נזיר עובר לפניו או תפוס בשערו כדאמרין לעיל:

ט) **צפורי** נזיר טמא קיבא ע"ה. פירוש מלות נזירות דשייכא בזה נזיר ודאי קאמר א"א חששא ודלמא צפורי נרבה דקביל* ע"ה לחביא עולת העוף לנרבה ולא לנזירות. דכל כמה דאיכא לפרושי דיצוריה דלאו נזירות קיבל עליה אלז נדר אחר שפיר טפי דלא ניחא ליה לאניש לקצולי עליה כפורי דנזירות דחמיר עליה וטריחא ליה: הרי

מקמת לה בתפוס בשערו כההיא דאהא נאה לא מהני מידי דמשמע שיהיה כמו שערו ואין זה כלום. ומוקי לה שמואל כדאוקי (ההוא) [באחא] בשנזיר עובר לפני. אבל אי אמר הריני ולא אמר כזה לא מהני מידי דהריני גרע מאהא. ואין לתמוה מאי קמ"ל דהריני כזה בשנזיר עובר לפני דהוי נזיר שפיטא הא קאמר בהריא הריני כזה. משום דלא תימא הריני כזה בעושר או ביופי או ביוחס. ומאי דהאי סלסול בשער הווא כלומר לסלסל ולגדל שער כנזיר. ואימא תורה שנדר לטוסק בתורה ולהפך בה. ה"ז שתפס בשערו אבל נזיר עובר לפניו לא מהני כיון שהספק הווא בלשון: סיד כדי לסוד כלכול שיעור הוצאת סיד להתחייב עליו המוציא לרה"ר כדי לסוד כלכול. לשומו על שער צדעו לטופעו ולהשירו: שלחין פדרס רמונים גידולך נאים כפרדם של רמונים אימא מידי דעבורי שנדר לגלח ולהעביר שערו ושלוחו מעליו: תנא פרע פרע יליף. כלומר תנא דמתני' יליף האי לשלח פרע מפרע לא ישלחו דכתיב גבי כהנים מה התם שער אף הכא גידול שער כי הכי דילפי' בסנהדרין פ' כהן גדול פרע דכהנים מפרע דנזיר לר' שהכחני מגלחיה לל' יום דפרין התם אימא לא לירבב כלל. ומשני אי

מנזר סנט ג'וזף, ארצות הברית, זכרון הנזירות

א) ז"ל וגם מדקאמר לקמן דאם אמר כפרין הסמוכין לשער לר"ל אפילו אין נזיר וכו'. ב) צין דמזח דמוכח דר"ל צעי נזיר עובר לפניו אינו ראה ליות עלי נמי טעמא דר"י ויותר נראה דל"ל אלז ל' דנעטם דמוכוס לחוד כפי ליה. ג) ש"ך לג"כ.

פרק ראשון נזיר

ג.

במאי דהדין סילסול שיערא הווא. דלשון זה נופל אהפוך שיער דנימא נזירות קביל עליה ואימא תורה להפך בתורה: **הבא** נמי תפוס בשעריה. דמשמע שפיר הריני מהפך במזוה התלויה צשיער: **שילוח** רבוי הווא. לשון גידול כמו שלחך פדרס רמונים ואימא מידי דעצורי הווא שקיבל עליו לגלח ולהעציר השיער לכשיגדל:

תנא פרע פרע י"ף. לאו תמנא דמתני' קאי אלז תמנא דסנהדרין (דף כג:) דקאמר כהן הדיוט צריך לגלח אחת לשלשים יום ויליף פרע לא ישלחו מנזיר דכתיב גדל פרע מה להלן שלשים יום כמנין יהיה אף בכהן הדיוט שלשים יום וקאמר לא ישלחו והכא הכי פירושא תנא פרע פרע יליף צעלמא אלמא דשילוחי הוי לשון גידול ואם תאמר ולייתי מקרא דכתיב בכהן הדיוט ופרע לא ישלחו ואכתי ג"ש למא לי וגראה לי דמקרא דכהן הדיוט לא משמע דלא ישלחו הוי גידול אפילו* דתרי יומי וכיון דלא אמר בפירוש הריני נזיר תרי יומי אלז שילוח פרע אין כאן קבלת נזירות אלז כי גמרין כהן הדיוט מנזיר דשילוח הוי מלשון שלשים כג"ש וקאמר הרי [עלין לשלח כאליו* אמר הרי עלי לשלח פרע שלשים יום ומשמע שפיר דנזירות קביל עליה להכי מיימא ג"ש דווקא כי אמר הרי עלי לשלח פרע אלז אמר הרי עלי פרע בלא שילוח לא משמע מידי דפרע הווא לשון גילוי כמו ופרע ראש האשה (במדבר ה:) **משקין** י"ה מיא צפרי ורבי. פירוש גדל הפרי וקשה דאשכחן הרבה שילוח שאינו לשון גידול אלז לשון העברה כמו שלח תשלח (דברים כג) וישלח יעקב מלאכים (בראשית לז) ויש לומר דאי תותצ"י מהנן קראי הוה משני ליה דלעיל תנא פרע פרע יליף ולא בלי לפרש אלז למקרא דלוחצנין מיניה ושולח מים דוחק דמשמע דהניח הג"ש מכל וכל ועמה אינו צריך לה כלל לכן נ"ל דמתחילה לא היה חושש רק שימנא לו פסוק אחד דמשמע לשון רציה וקמיימתי ליה מקרא דשלחך ודחי ליה הש"ס דלמא ההוא גופיה לשון העברה כמו ושולח מים וליכא אפילו חד קרא דלשתמע לשון רצויא ואחא משני איציעת אימא האי שולח מים לשון רצוי הווא ואיכא למליף מיניה או מקרא דשלחך פדרס ואע"ג דקראי טורא לשון העברה שפיר ילפינן מחד קרא דהוי לשון רצויא דמסתברא דעתו אנוזרות הווא:

צפורים הסמוכין לשיער קיבא ע"ה. האמורין צפסוק אלז שער כלומר אע"פ דאמר כפורים סתמא דהא ממני* סתמא קאמר אפילו הכי כצירא ליה לריש לקיש דדעתיה דאיניש אכפורים הסמוכים לשיער והכי* משתמע ליה האומר הרי עלי כפורים הרי זה נזיר דכיון דכפורים סמוכין לשיער קאמר* מסתמא ה"ק הרי עלי מזה דשייכא ביה כפורין התלויה צמלות שער דהיינו נזיר שאם טעמא צריך כפורין וה"פ מזה התלויה כצפורין אכן אין לפרש משום סמיכות גרידא דמפרש הש"ס דאם כן הרי עלי נשרין הל"ל דהוי נזיר דטפי סמיכי לשער: **עד** די שעריה כנשרין רבה וטפרוהי בצפרין. פסוק הווא דנינאל גבי נצודננר: **צפורי** נזיר טמא קיבא ע"ה. **מכרי** חיישין קאמר ולא צפורי נזיר ודאי קאמר א"א חששא ודלמא צפורי נרבה דקביל* ע"ה לחביא עולת העוף לנרבה ולא לנזירות. דכל כמה דאיכא לפרושי דיצוריה דלאו נזירות קיבל עליה אלז נדר אחר שפיר טפי דלא ניחא ליה לאניש לקצולי עליה כפורי דנזירות דחמיר עליה וטריחא ליה: הרי

פני חצות: אמר ר"ל צפורים סמוכים לשער קבל עליו. וא"ת אמאי נקט צפרים לימא נשרי וטפרי דסמיכו לשער טפי מצפורי ועק"ל לנקוט כמה חיבות הכתובים במקרא אצל שער. ופי' ר"י דר"ל אית ליה נמי טעמא דר"י דאמר חיישנן שמו צפורי נזיר טמא קבל עליו ומוקי לה גם הוא בשנזיר עובר לפניו אלא דסבר ר"ל אי לא נמי דאיכא דלימיר צפורים סמוכים לשער קבל לא הוו ידים מוכיחות לנזירות וכן מוכח בתו הכי דקא בעי' מאי בנייהו אמאי לא קאמר איכא בנייהו כשאין נזיר עובר לפניו אלמא אפילו לר"ל בעי' שיהא נזיר עובר לפניו וגם פ) מדקאמר לר"ל אפילו אין נזיר עובר לפניו. משמע משום דאמר בהדיא צפורים סמוכים לשער עלי אבל אמר צפורים סתם בעי ר"ל שיהא נזיר עובר לפניו. ונ"ל דאין הוכחה מהכא דאית ליה לר"ל טעמא דר"י משום דאתאי דר"ל בעי נזיר עובר לפניו בהדיא טעמא דמוכוס פ) אבל בטעם דסמוכים לתודיה לא סגי ליה א) חיישנן שמו צפורי נזיר טמא קבל עליו והכי קאמר הרי עלי דבר שיכול לבוא לידי צפרים והיינו נזירות דנזיר שנטמא מביא אשם וסחי צפרים:

עין משפט גר מצוה

יב א מיי פ"י מהל' מירות הלכה ד:
יג ב מיי שס פ"צ הלכה ז:
יד ג ד מיי שס פ"א הל' י:

תורה אור השלם

1. והזיר לך את ימי נזרו והביא כבש בן שנתו והקמים להשם להראשנים יפלו בי קמא נזרו:
2. סלסלה ותרומומך בתכבוד כי תתקקנה:
משלי ד ח
3. וכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל בית אביו להם לפי השף:
בראשית מז יב
4. שלחך פדרס רמונים עם פרי כנזרים כפרים עם כנזרים:
שיר השירים ד יג
5. וחתן קטר על פני ארץ ושלח מים על פני חוצות:
איוב ה י
6. כל ימי נדר נזרו תעזר לא יעבר על ראשו עד מלאת הימים אשר יזיר לך קדש יתקד גדל פרע שער ראשו:
במדבר ו ה
7. וראשם לא יגלחו ופרע לא ישלחו כסום יקטמו את ראשיהם:
ירמקא מד כ
8. בה שעתא מלתא קסת על ובנדבצר זמן אנצא טויד ועשבקא בתורין יאכל ומטל שמקא גשמה יצטבע עד די שערך כנשרין רבה וטפרוהי כצפרין:
דניאל ד ל

מוסף רש"י

והימים הראשון יפלו לא יעלו לו מן המנין (במדבר יב). סלסלה. לשון חיפוש והיפך (מגילה יח). תפס והפך מנעמונס של מורה (ר"ה כו:). בת צידעא. צדעא, טינפלא וסדן אותה להסכיב השער, נת ציעתא למטה הימנה להסיר שער דק והוא אנדפי (שבת ט). שלחין פדרס רמונים, דמשמע שער גידול נאה כפרדם רמונים (ראמ"ה בשוח).

פ' הרא"ש (המשך)

הוה כתיב לא ישלחו פרע כדקאמרת השתא דכתיב פרע לא ישלחו פרע ליהוי שלוחי הווא דלא לשלחו כלומר לא יגדלו יותר משיעור פרע האמור כנזיר. ואי בעית אימא האי וישולח מים נמי רבוי הווא. כלומר האי דפרכת ליה מהאי קרא דלשון העברה הווא לאו פרבא היא דמצינא לפרושי ליה לשון גידול. אבל לאו שנויאי [אתרינא הווא] דלימיר דלא צריכטא לשנויאי קמא דכמה שלוח כתיבי בקראי דלא הוו לשון גידול: כד משקי מיא לפירא רבי וה"פ דקרא ושולח כלומר מגדל פירות ע"י מים שעל

פני חצות: אמר ר"ל צפורים סמוכים לשער קבל עליו. וא"ת אמאי נקט צפרים לימא נשרי וטפרי דסמיכו לשער טפי מצפורי ועק"ל לנקוט כמה חיבות הכתובים במקרא אצל שער. ופי' ר"י דר"ל אית ליה נמי טעמא דר"י דאמר חיישנן שמו צפורי נזיר טמא קבל עליו ומוקי לה גם הוא בשנזיר עובר לפניו אלא דסבר ר"ל אי לא נמי דאיכא דלימיר צפורים סמוכים לשער קבל לא הוו ידים מוכיחות לנזירות וכן מוכח בתו הכי דקא בעי' מאי בנייהו אמאי לא קאמר איכא בנייהו כשאין נזיר עובר לפניו אלמא אפילו לר"ל בעי' שיהא נזיר עובר לפניו וגם פ) מדקאמר לר"ל אפילו אין נזיר עובר לפניו. משמע משום דאמר בהדיא צפורים סמוכים לשער עלי אבל אמר צפורים סתם בעי ר"ל שיהא נזיר עובר לפניו. ונ"ל דאין הוכחה מהכא דאית ליה לר"ל טעמא דר"י משום דאתאי דר"ל בעי נזיר עובר לפניו בהדיא טעמא דמוכוס פ) אבל בטעם דסמוכים לתודיה לא סגי ליה א) חיישנן שמו צפורי נזיר טמא קבל עליו והכי קאמר הרי עלי דבר שיכול לבוא לידי צפרים והיינו נזירות דנזיר שנטמא מביא אשם וסחי צפרים:

א) ז"ל וגם מדקאמר לקמן דאם אמר כפרין הסמוכין לשער לר"ל אפילו אין נזיר וכו'. ב) צין דמזח דמוכח דר"ל צעי נזיר עובר לפניו אינו ראה ליות עלי נמי טעמא דר"י ויותר נראה דל"ל אלז ל' דנעטם דמוכוס לחוד כפי ליה. ג) ש"ך לג"כ.